

MACHAKOS UNIVERSITY

University Examinations 2022/2023

SCHOOL OF HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES

DEPARTMENT OF LINGUISTICS AND LANGUAGES

FIRST YEAR ..... SEMESTER EXAMINATION FOR

AKS 100: INTRODUCTION TO THE STUDY OF LANGUAGE

DATE:

TIME:

MAAGIZO: Jibu swali la kwanza na mengine mawili.

SWALI LA KWANZA (30MARKS)

- a) Tambua mambo sita yanayoweza kutofautisha utendaji wa lugha na umilisi wa lugha. (alama 6)
- b) Tofautisha jozi zifuatazo za istihali kama zinavyotumiwa katika taaluma ya isimu.
- i. 'Langue' na 'parole' (alama 4)
- ii. Lugha na isimu (alama 4)
- iii. Diakronia na sinkronia (alama 4)
- c) Dhihirisha kuwa isimu ni sayansi. (alama 12)

SWALI LA PILI (20MARKS)

- a) Jadili viwango vyovyote vitano vya isimu. (alama 10)
- b) Tambua kiungo cha kimsingi kwa kila kiwango cha kiisimu ulichojadili. (alama 10)

SWALI LA TATU (20MARKS)

Eleza uhusiano wa isimu na taaluma zifuatazo.

- a) Sosholojia (alama 4)
- b) Historia (alama 4)
- c) Falsafa (alama 4)
- d) Anthropolojia (alama 4)

e) Fasihi (alama 4)

SWALI LA NNE (20MARKS)

Kwa kurejelea nadharia ya kisayansi fafanua chanzo cha lugha. (alama 20)

SWALI LA TANO (20MARKS)

1. Toa maelezo kuhusu mikabala ifuatayo ya isimu.

a) Mkabala wa daikronia. (alama 10)

b) Mkabala wa sinkronia. (alama 10)

SWALI LA SITA (20MARKS)

a) Fafanua aina zifuatazo za lugha. (alama 10)

i. Krioli

ii. Pijini

iii. Lingua franka

iv. Lugha rasmi

v. Lugha ya taifa

b) Jadili umuhimu wa kozi hii kwa mwanafunzi wa Kiswahili. (alama 10)

Delete one question